

ANNO 1747.

Ad Pontificem advocatum, & ab eo definitur eum confilio &c.

Quaedam incidentia controversia capita.

de Jurisdictione Baronali Abbatis, & quae respicitur contra iurisdictionem Episcopi Tuscilani.

II. Exemptio passiva Monachorum & Monasterii Cryptae Ferratae.

III. Animarum cura, & legitimis existentiis Parochiae in praedicta Abbatiata Ecclesia in Ecclesia Cryptae Ferratae canonizata.

mus, inappellabili iudicio Nostro definiendam ac terminandam. In qua controversia quam praedictus Joseph Episcopus Cardinalis contenderet praedicti Monasterii Territorium suae Tuscilanae Diocesis portionem esse, proindeque se omnimodam suam Ordinariam iurisdictionem in eo exercere posse; contra vero praedictus Joannes Antonius Cardinalis & Abbas Commendataria Dicesse omni separatum existere, sequi illius Ordinarium esse, cum plena & quasi Episcopali iurisdictione in Clerum & Populum, privative ad ipsum Episcopum Tuscilanicum; Nos omnibus mature libratim, quae in copiosis juris & facti allegationibus, & monumentorum collectionibus tam ex una, quam ex altera parte oblati, deducta sunt, auditis quoque orationibus utriusque partis Defensorum & Advocatorum Informationibus, atque in consilium adhibitis duobus Viris in Canonica facultate peritissimis, Dilecto scilicet Filio Magistro Ildefonso Clementis de Aroslegui Cappellano Nostro & Causarum Palatii Apostolici Auditori, qui edito volumine, cuius Titulus est: *Concordia Pastoralis*: eximium suae in hoc rerum genere scientiae specimen dedit; ac dilecto pariter Filio Magistro Clemente Argenville Consistoriali Aulae nostrae Advocato, ac Praefato Domestico, & Auditore nostro, cuius etiam doctrinae in hac ipsa controversiarum specie plura monumenta extant in consultissimis disceptationibus multorum annorum decursu, dum in exercitio Fori magna cum laude versaretur, ab ipso editis; hisque coram Nobis die xiiii. elapsi Februarii mensis accitis, ac diligenti cum eisdem tractatu habito, totam huiusmodi controversiam in hanc, qui sequitur, modum dirimere ac definire statuimus.

Quamvis autem, ut supra diximus, ipsius controversiae summa praecipue circa Territorium separatum, & iurisdictionem Ordinariam & quasi Episcopalem competentiam vertetur; quum tamen in ipsius discussione alii quidam articuli excitati fuerint, nimirum circa iurisdictionem Baronalem Abbatis Commendatarii in praedicta Monasterii Territorio; circa ipsius Monasterii & Monachorum in eo degentium exemptionem passivam ab Ordinaria iurisdictione Episcopi Tuscilani; ac de eorum circa curam animarum, quae in praefata Ecclesia Sanctae Mariae Cryptae Ferratae, & in ipsius Parochiae ambitu exercetur ab uno ex Monachis ipsius Monasterii: Nos ut omnia litium gemina stirps evellere, ac perpetuae pacis tranquillitatem firmiter stabiliremus, super his etiam matura deliberatione praehabita, opportunas declarationes & ordinationes futuris temporibus observandas, edere, & pronunciare statuimus.

Intraque, quod attinet ad primum, ad temporalem videlicet, seu Baronalem iurisdictionem Abbatis Commendatarii, quam Episcopus Tuscilanicus in suis allegationibus impugnavit, decrevimus, & pronunciamus, ipsum Episcopum in hoc non esse legitimum Contradictorem; ideoque Abbatem Commendatarium praedictum, huiusmodi oppositione nihil obstante, iure suo uti posse, si quod ipsi competit quoad praedictam temporalem & Baronalem iurisdictionem.

Ad secundum, nimirum quod spectat ad exemptionem passivam Monachorum & Monasterii Cryptae Ferratae ab Ordinaria iurisdictione Episcopi Tuscilani, diximus & pronunciamus, huiusmodi exemptionem passivam praedictis Monachis & Monasterio competere, eodemque illa gaudere debere, ad formam Privilegiorum eisdem, ut infra latius dicemus, ab Apostolica Sede inductorum; salvis nihilominus, & firmis remanentibus Sacrosancti Tridentini Concilii, necnon eiusdem Apostolice Sedis posterioribus Constitutionibus, & Ordinationibus, quoad illos omnes & singulos casus, in quibus Regularis, etiam exempti, Episcopi iurisdictioni sive Ordinariae, sive Delegatae, subesse debent.

De tertio, videlicet de animarum cura in Ecclesia praefata Monasterii, ut supra diximus, administrata; decrevimus, ac definimus, constare de legitima existentia Parochiae in praedicta Abbatiata Ecclesia, quamvis illius erectio nequaquam exhibita fuerit; quum satis demonstratum fuerit, huiusmodi Curae Parochialis exercitium in ipsa Ecclesia, & in

ipsius Monasterii Territorio, ab antiquo tempore viguisse & vigere; Quocirca statim; praedicto Abbati Commendatario competere jus praesentandi coram Episcopo Tuscilano unum aliquem pro tempore Sacerdotem sive Sacerdotem, sive Regularem, qui tamen Latinum Ritu observet, atque hunc a praedicto Episcopo examinandum esse, & ad ipsius Curae exercitium rite approbandum; eandem vero, quamvis Regularis Monachus existat, tamen eidem Episcopo subesse debere in his omnibus, vel praedictam Curam & Sacramentorum administrationem concernent, iuxta Decretum praedicti Concilii Tridentini cap. 11. sess. 15. de Regularibus, nostramque Constitutionem, quae incipit: *Firmantis*, VIII. Idus Nov. anni MDCCXLIV. editam, & impressam in Bullario nostro Tom. 1. num. 109.

De ipsa denique Episcopali Ordinaria iurisdictione in praefato Territorio Cryptae Ferratae, an scilicet ea ad Episcopum Tuscilanicum, an vero ad Abbatem Commendatarium, aut Monachos ipsius Monasterii, pertineat; quod erat praecipuum, vel potius unicum propositae controversiae caput; decernendo pronunciamus, & pronunciamus decrevimus, huiusmodi iurisdictionem Ordinariam & Episcopalem in Clerum & Populum universum praedicti Locum, & Territorii Cryptae Ferratae, competere Episcopo Tuscilano, non autem Abbati Commendatario, aut Monachis ipsius Monasterii.

Et sane dubitari nequit, quin Territorium Cryptae Ferratae sit intra fines Diocesis Tuscilanae. Nam, praeterquam quod in eo loco, ubi nunc Monasterium ipsius cum annexis aedificiis existit, ex magis recepta Antiquariorum sententia, Ciceronis Villa olim fuit, in qua scilicet ille Philosophicae Quaestiones conscripsit, qua scilicet loci nomine *Tuscilana* appellavit; id quoque magno argumento est, eundem locum deinceps in Diocesi Tuscilana comprehensum fuisse; ipsi profecto eundem Monasterii Monachi iam usque ab anno MCXLV. in quadam controversia inter ipsos, & Episcopum Tuscilanicum oborta, qua a praedecessore nostro Eugenio Papa III. definita fuit; dum exemptionis suae amplitudinem adversus eundem Episcopum, nonnulla iura in eorum Monasterium sibi competere assererent, strenue tuerentur, ultro tamen professi sunt, Monasterium suum in *Tuscilana* Parochia constitutum existere. Ubi autem constat de Existentia Loci intra aliquis Episcopi Diocesim, non potest Praeatus inferior iure asserere, in eo loco veram qualitatem Nulius num Territorio separato sibi acquiritam esse, & iurisdictionem Ordinariam & quasi Episcopalem in eundem, privative ad Episcopum, sibi competere; nisi clarum exhibeat Apostolice Sedis Privilegium; quo idem locus a Diocesi & iurisdictione Ordinaria Episcopi dimembratus, avulsus, & separatus fuerit, ipsiusque Praelati iurisdictioni per omnia subiectus, vel nisi, deficiente huiusmodi Privilegio Apostolico, immemorabilem saltem consuetudinem sibi faventem attulerit, cum omnibus requisitis circumstantiis iuridice probatam, eamque non limitatam ad unum aliquid actu genus, sed quae omnes complectatur actus, in quibus Episcopalis iurisdictionis iura consistant, eosque ostendat a se pacifice, & sine ulla Diocesani Episcopi contradictione, exercitos fuisse; quum ea sit immemorabilis possessio & consuetudinis natura, ut legitimam Privilegii Apostolici praesumptionem & famam inducat.

His sane principiis in huius generis Litibus definiendis proceditur, & procedendum esse non dubitatur, ex quo potissimum ea de anno MDCCXXI. studiose ac mature discussa, & pro regulis constituta sunt in quadam Congregatione particulari ex sapientioribus & doctioribus illius temporis S. R. E. Cardinalibus, Romanique Curiae Praelatis composita, cuius Congregationis Nos tunc in minoribus constituti Secretarii manus obtinimus; eademque a sanctae memoriae Praedecessore nostro Clemente Papa XI. approbata sunt, ut videre est in Decreto V. impresso ad calcem illius Bullarii; Nec aliis praedicti principii inherendum esse censuimus, quum actum fuit de dirimenda veteri controversia inter Episcopum Conventanum, & Militiam Hospitalitem Sancti Joannis Hierosolymitani, super competentia iurisdictionis Ordinariae in Oppido Putiniani; quam controversiam Nos ipsi quatuor ab hinc annis, cum

PONT. A. VII.

Monasterium cum sedibus Ordinariis in Territorio Cryptae Ferratae ad iurisdictionem Episcopi Tuscilani extitit.

Unde illius praesentia feodalitatis pro banda dicitur.

Vel per privilegium Apostolicum.

Praemissa regula fundamta.

ANNO 1747.

Ac die etiam usus ferme tantum in Missa.

confilio totius Auditorii Causarum Palatii Nostri, Apostolica auctoritate definivimus, & perpetuo extinximus: qua de re extant Literae Decretales in Bullario Nostro impressae Tom. 1. num. 76.

Equidem Praedecessor Noster Callistus Papa II. praefatum Monasterium Cryptae Ferratae *sub iurisdictione S. R. E. respondit*, contulitque, ut nullus Episcopus, praeter Romani Pontificis licentiam, in ipsum, excommunicationis seu interditionis sententiam inferre praesumeret; Eugenius quoque Papa III. similiter Praedecessor Noster Praedicti Callisti Privilegia eidem Monasterio confirmavit: Cumque tunc existens Episcopus Tuscilanicus, non obstantibus huiusmodi Privilegiis, nonnullos Episcopalis iurisdictionis actus in ipso Monasterio exercere contenderet, quae ab Episcopo Praedecessoribus suis exercita fuisse dicebat; ipse Eugenius Praedecessor, recognita, adversus Episcopum non plane acquiescisset, eandem rem sub altero Praedecessore Hadriano Papa IV. instauravit, nova veteribus addens postulata, quae tamen omnia ab ipso Hadriano Pontifice rejecta fuerunt, in iudiciumque Episcopo fuit, ut sententia praefata Eugenius Pontifice promulgata irrefragabiliter acquiesceret, si quid praeterea iuris, praeter id, quod in ipsa sententia continebatur, in praefato Monasterio eundem habere contingeret, id omne, etiam post latam sententiam illud obtinuerit, abrenunciare, & resignare deberet. In quorum tamen conspectum ipse Hadrianus Praedecessor aliud Monasterium Sanctae Mariae de Peshio nuncupatum Episcopo Tuscilano concessit, eiusque Diocesi perpetuo univit & incorporavit. Atque haec omnia a Gregorio Papa IX. Praedecessore pariter Nostro per Literas Apostolicas confirmata & roborata dignoscuntur.

Verum Apostolica huiusmodi Privilegia, ipsum dumtaxat Monasterium Cryptae Ferratae, aut ad summum Monachos in eo degentes respiciunt; atque illius, illorumque demonstrant exemptionem a iurisdictione Ordinaria Episcopi Tuscilani, cui de caetero ex iure Canonum subesse debuissent. Sed in ipsis nulla mentio fit iurisdictionis activae, Abbatis, aut Monachorum, in Clerum & Populum illius Territorii. Ideoque ad meram exemptionem passivam referri debent; neque eorum vigore dici potest eisdem concessam fuisse Ordinariam activam iurisdictionem in Clerum & Populum, aut constitutum fuisse Territorium separatum, ab ipsius Monasterii Abbate, aut Monachis, cum huiusmodi quasi Episcopalis iurisdictione regendum, & gubernandum. Quin immo quum praedictus Eugenius Praedecessor in praefata sententia, de duobus ipsius Monasterii Graecis, nimirum de Cappellis Sancti Benedicti, & Sancti Pancratii, quas Episcopus ad se pertinere, Monachi autem ab illius potestate immunes esse assererent, statuerit ac decreverit, Episcopum Tuscilanicum in Ecclesia Sancti Benedicti quartam partem omnium Decimarum, & oblationum mortuorum; & in Ecclesia Sancti Pancratii quartam partem totius medietatis omnium Decimarum, & oblationum mortuorum iure perpetuo habere; Presbyteris vero, qui in Capellis ipsis pro tempore ad animarum curam deputati essent, ab eodem Episcopo, cum Abbatibus consensu, Institutionem autorizabilem concedi debere; ipsos autem tenere de Populi quidem Cura, Episcopo Tuscilano, de rebus vero temporalibus ad Monasterium pertinentibus, ipsius Monasterii Abbatum rationem reddere; tantum abest, ut sententia ab Eugenio Pontifice lata, & praedictis illius Successoribus confirmata, ad stabilendam Ordinariam, & quasi Episcopalem Abbatis iurisdictionem, & praesentiam ab eo Territorium separatum, ullo modo conferat; quin potius Episcopi Tuscilani iuribus mirifice faveret, dum illius iurisdictionem in Clerum & Populum, non obstante passiva exemptione Monasterii, & Ecclesiarum ab eo dependentium, expresse praeservare dignoscitur.

Ut autem magis elucescerent, quae ad huiusmodi controversiam dirimendam amplius conferre possent, minime supervacaneum duximus ad Historiam fundationis ipsius Monasterii Sanctae Mariae de Crypta Ferrata, animum intendere. Ex hac itaque constat, illud sub initium saeculi undecimi fundatum fuisse a duobus Sanctis Monachis Nilo & Bartholomaeo, qui & natione, & ritu Graeci erant; & quidem huiusmodi Ritu Graecum in ipso Monasterio semper ser-

vatum fuisse annuentibus; quin potius volentibus Romanis Pontificibus; qui etiam, quoties Missarum solemniam angustiore Ritu celebrabant, ut in Libris Ritualibus memoriae proditum est, antequam Collegium pro Clericis Graecis a pia memoria Gregorio Papa XIII. in Urbe erigeretur, consueverunt ex eodem Monasterio duos evocare Monachos, quorum unus Epistolam, alter Evangelium Graeco idiomate, ut mos est in Missa Pontificali canerent. Praeterea Monachi in praedicto Monasterio degentes Sacrosancta Mystra in fermentato conficere non desisterunt, usque ad tempora Bessarionis huius S. R. E. Cardinalis, cui primum a felicis recordationis Pio Papa II. Praedecessore Nostro, Anno Domini MCDLXII., idem Monasterium commendatum fuit: Ipse autem Bessarion Cardinalis ab Apostolica Sede indultum obtinuit, ut Monachi praedicti, exemplo Maronitarum & Armenorum, a proprio Ritu non recedentes, in azymo consecrarent; & sacris Latinorum Vestibus induti, Graeco tamen idiomate & Ritu Missas celebrarent. Nec nisi sub posterioribus Romanis Pontificibus Paulo V., Urbano VIII., & Innocentio X., isdem concessum fuit, ut in gratiam Christianissimum consensum ad Ecclesiam Ordinis Sancti Basilii, cuius ipsi Regulam profiterentur, nonnulli ex ipsis deputarentur, qui Latino Ritu, & lingua Missarum Sacrificia peragerent.

Ex quibus omnibus validum conficitur argumentum, ut ne quis probabiliter putet, praedictos Praedecessores Nostros Callistum II., & Eugenium III. constituisse voluisse Territorium separatum, cum Ordinaria, & quasi Episcopali iurisdictione in Clerum & Populum, favore Abbatis, & Monachorum Monasterii Cryptae Ferratae; quod sane nihil aliud fuisset, quam subditos Latinos ab Episcopi Latini superioritate divulsos, contra constantem Ecclesiae disciplinam, Praelati Graeci iurisdictioni subijcere; ac praeterea efficere, ut Fideles Latini, prope ipsa Romanae Urbis moenia, relicto usu azymi, sacram Eucharistiam in fermentato susciperent; neque enim in Ecclesia praefata Monasterii de mysticis donis potuissent in alia specie communicare, quam in ea, qua inibi consecratur. Quod quidem nemo sibi persuaserit, qui sciat, inter Auctores, qui celebrem quaestionem de Azymo, & Fermentato tractarunt, nullum inventi, qui promissum utriusque usum in Ecclesia Latina, eundemque non continuum; sed interruptum, post decimum Ecclesiae saeculum mansisse contempserit; ac multos vero esse, qui solidis rationibus confirmant, disciplinam Azymi ab ipsis Apostolorum temporibus in Ecclesia Occidentali inventam, & semper deinceps inviolata servatam fuisse. In omnibus vero locis Italiae Nostrae, in quibus Graeci simul degerent & Latini, hoc fuit perpetuum Apostolice Sedis institutum, ut Graecis, sine ullo prope Ritu detrimento, Latinarum Antistitum iurisdictioni subesse voluerit: Nullibi autem statutum esse reperitur, ut Populus Latinus ab obedientia Episcopi Latini substractus, Praelati Graeci iurisdictioni subditus feret.

Atque haec sufficere visa sunt, ut Apostolicorum Privilegiorum, quae pro parte Abbatis Commendatarii Cryptae Ferratae, tamquam expressa praesentis suae iurisdictionis fundamenta assererentur, nullam rationem habendam esse iudicarem. Sed quoniam, ut supra diximus, deficientes Titulo expresso, fundari potest Titulus praesumptus in immemorabili huiusmodi iurisdictionis exercitio, & quasi possessione, de hac consequenter videndum superest. Neque vero a Nobis summo iure expenditur, an postquam praesentis Titulus productus est, isque minus aptus, & ad intentum inefficax deprehensus fuit, adhuc tamen permittendum sit ut de adstruendo praesumpto Titulo agatur. Sed quum sit de essentia immemorabilis consuetudinis, ut nihil contra eam auditum unquam, vel dictum, aut factum fuerit; contra vero satis constat, quod series actuum iurisdictionalium, quos Abbates pro tempore exercuerunt, non semel interrupta fuit per alios similes actus intra Territorium Cryptae Ferratae ab Episcopis Tuscilanicis pro tempore exercitos; non modo exclusa remanent huiusmodi praesentia immemorabilis favore Abbatis, quin potius Episcopo, qui pro se habet assentiam iuris, ea quoque regula suffragatur, quod unus dumtaxat actus ab ipso exercitus in eo Ritu.

Privilegia & iudicia ab Abbate Commendatario producta.

Eadem ad exemptionem passivam Monasterii referuntur.

Iurisdictione Episcopi in Territorio in ipsi supponitur.

Ritus Graecus in Monasterio Cryptae Ferratae conservatus.

ANNO 1747. ritorio, quod intra fines proprias Diocesis consistit, totam ipsius Ordinariam jurisdictionem in idem Territorium, quoad reliqua etiam, integram præservat.

Quod autem pertinet ad Titulum Nullius Diocesis, quod prædictus Abbas Commendatarius Monasterio suo dudum attributum fuisse; monumentis undique collectis demonstrare nitetur, ex adverso Episcopus, aliis adductis tum veteribus, tum recentioribus documentis, in quibus idem Monasterium Tusculane Diocesis nuncupatur, satis probavit præfatam appellationem nequaquam constantem & perpetuam, ut par erat, extitisse: Neque vero novum est, quod Monasteria aut Loca, quæ gaudent exemptione passiva, quemadmodum proculdubio gaudet Monasterium, de quo agitur, aliquando appellata fuerint Nullius Diocesis, quum & apud Scriptores, & in ipsis Decretis Sacri Tridentini Concilii, plura hujusmodi loquutionis exempla suppetant.

Denique quum Abbates Commendatarii Cryptæ Ferratæ pro tempore existentes, facultatem approbandi Monachos ipsius Monasterii ad audiendum in ea Ecclesia Sacramentales Confessiones Sæcularium, sive in ipso Monasterio habitantium, sive aliunde ad ipsam Ecclesiam consentientium, ab Apostolica Sede postulaverint, & obtinuerint; quamvis ea facultas ad cautelam, & ad majorem conscientie securitatem petita fuisse dicatur, hoc ipsum aperte demonstrat, non satis firmam eisdem Abbatibus fuisse optionem de suo Territorio separato, ac de activa & quasi Episcopali jurisdictione in Clericis, & Populum; adeoque ipsosmet aliquando audisse, præfata jura sua non levibus rationibus in dubium revocari; id quod assertum immemorabilem profus destruit, ut supra diximus.

His igitur, aliisque legitimis fundamentis innixa fuit definitiva sententia, quam pro hujus litis, & controversiæ jurisdictione, omnibus mature perpensis, ac de unanimitate præmissorum consilio, ipsa die decima tertia proxima elapsi mensis Februarii, protulimus, quamque nunc per hæc Apostolica scripta edicimus, promulgamus, & Apostolicæ potestatis Nostræ plenitudine confirmamus, & roboramus.

Et nihilominus antiquum respicientes splendorem ipsius Monasterii S. Mariæ de Crypta Ferratæ, ac memores insigniam Abbatum, qui & ejus primævum Clausuræ gubernium, & deinceps ipsius commendarum regimen obtinuerunt, præcipuum vero rationem habentes singularium meritorum prædicti Dilecti filii Nostris Joannis Antonii Presbyteri Cardinalis, hodierni ipsius Abbatis Commendatarii, qui non modo eorum eximia sui nominis laude demandatum sibi munus Vicarii Nostræ in Urbe, ejusque Districtu exercet, sed etiam, tamquam diligens præfati Monasterii Præsul, pro commendata sibi illius jurtum deiectione, omnia monumenta ad hunc effectum opportuna, etiam in sanctioribus Apostolicæ Sedis Tabulariis conquisita, non sine magna impensa, colligere & proferre non prætermisit, omniaque rationum monumenta ab egregiis Jurisconsultis deduci & exponi curavit; eidem Joanni Antonio Cardinali, & Abbati Commendatario, ejusque in Commenda hujusmodi Successoribus in perpetuum, infra scripta Privilegia, & Indulta, Motu proprio, ac Apostolica liberalitate, & auctoritate, tribuimus & imperimus.

Primum videlicet, ut tam ipse, quam illius Successores præfati, dummodo Episcopali charactere præditi sint, Sacramentum Confirmationis in ipsa Ecclesia Abbatiali semel singulis annis administrare, ac omnibus illud expectantibus per se ipsos rite conferre possint, & valeant.

Secundum, ut, quoniam Prædecessores Nostræ Romani Pontifices ejusdem Monasterii Abbatibus pro tempore Commendatariis facultatem concesserunt approbandi aliquot ex ipsius Monachis ad excipiendas Confessiones Sacramentales fidelium ad eandem Abbatialem Ecclesiam consentientium; hujusmodi facultas, quam Nos ipsi prædicto Joanni Antonio Cardinali ad ejus vitam, seu donec ejusdem Monasterii Commendam obtinuerint, per Apostolicas Literas in forma Brevis elargiti fuimus, non ad ipsum solummodo hodiernum Abbatem Commendatarium, sed ad futuros etiam illius Successores in perpetuum extendi sit, & esse censetur, quibus etiam Monachis, ab Abbatibus Commendatariis pro tempore, ut præ-

fertur, ad Sæcularium Confessiones approbatis, aliquoties intra annum, ac potissimum in solemnioribus Festivitatibus, in quibus frequens populus ad præfatum Ecclesiam Cryptæ Ferratæ accedere solet, facultatem absolventi a peccatis in ipsa Tusculana Diocesi referentis, per futuros pro tempore Episcopos Tusculanos indulgeri, plurimum in Domino cupimus, & Apostolicis hortationibus suademus.

Tertium, quod spectat ad Matrimonia contrahenda a personis Territorium incolentibus Cryptæ Ferratæ, ut idem Abbas Commendatarius, ejusque Successores possint examina Testium super statâ libero contrahentium per Cancellarium Abbatialem recipi facere; nec non Monacho animarum curam pro tempore exercenti licentiam impertiri pro denunciationibus ad formam Concilii Tridentini faciendis, quoad personas ipsius Parochiæ subditas; dummodo tamen causæ tam super separatione Tori, quam super nullitate Matrimonii in ipsa Parochia contracti, si quas judicialiter cognosci oporteat, ad Episcopum Tusculanum, non autem ad Abbatis prædicti iudicium deferantur.

Quartum denique, ut præter causas civiles, criminales, & mixtas, quæcumque ad Abbatis Commendatarii Forum Laicale, seu Baronale, spectare dignoscuntur, idem Abbas, ejusque Successores pro tempore futuri, eas etiam causas mere civiles, quæ inter Mensam Abbatialem, aut Monasterium, seu eorum Conductores ex una, & ipsius Mensæ, aut Monasterii debitores ex altera, partibus, super canonibus, livellis, aliisque responsionibus, verti contingat, etiam hujusmodi causæ, rationibus personarum, vel ratione rei controversæ, ad Forum Ecclesiasticum pertineant, tam per se ipsos, quam per Judices a se deputatos; dummodo hi Clericali qualitate præditi sint; & dummodo neminem verbaliter, seu realiter citent, nisi intra Territorium ipsius Monasterii, aut si quem extra Territorium prædictum citare voluerint, opportunas facultates, sive expensarum, ab Ordinario Loci antea obtinuerint in prima instantia cognoscere, decidere, ac debito fine terminare possint & valeant, motu & auctoritate prædictis, ac præsentium Literarum tenore perpetuo concedimus, & indulgemus.

Cæterum prædictam sententiam a Nobis prolatis, eisdemque præsentibus Literis, cum omnibus, & singulis in ipsis contentis, semper firmas & efficaces existere, & fore decernimus, nec ullo unquam ex capite, colore, prætextu, aut causa, etiam quantumvis juridica, etiam litis pendente coram quocumque Judice, aut Tribunali, cujusvis sit status & merita, & alia quocumque etiam specificam mentionem, & individuum expressionem requirunt, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & insertis haberi volumus, vel etiam ex eo, quod ipse Abbas Commendatarius, aut Monachi præfati, vel alii quicumque in præmissis jus, vel interesse habentes, seu habere prætendentes, illis non consenserint, vel non satis auditi, & cause, propter quas eadem præsentibus emanaverint, sufficienter verificatæ, aut justificatæ non fuerint, de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, seu alio quocumque defectu notari, impugnari, aut in controversiam vocari, seu adversus illas appellationis oris, restitutionis in integrum, aliove jure facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari posse; sed ipsas præsentibus suos debitos, ac plenarios effectus perpetuo sortiri & obtinere, & tam Episcopos Tusculanos pro tempore existentibus, quam dicto Joanni Antonio Cardinali, & Abbati Commendatario, ejusque in præfata Commenda Successoribus respective, in omnibus, & per omnia etiam perpetuo suffragari.

Sicque, & non aliter in præmissis censi, atque ita per quoscumque Judices, Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, alioque quoslibet, quacumque præsententiam, potestatem, & auctoritatem fungentes, & sancturos, sublata eis, & eorum cultibus, aliter iudicandi, & interpretandi facultate; judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, si fecus super his a quoquam scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus præmissis Callisti, Eugenii, Gregorii, aliorumque Romanorum Pontificum Apostolicis Literis, Constitutionibus, & Ordinationibus, aliis-

PONT. A. VII.

III. Recl. pendi examina super statu libero.

Et concedendi licentiam pro publicacionibus Matrimoniorum.

Salvo jure Episcopi in causis Matrimonialibus.

IV. Cognoscendi in prima instantia causas civiles Mensæ Abbatialis, etiam ad forum Ecclesiasticum spectantes.

Servata jura forma in Citationibus extra provinciam Territorium eorum.

Clausula præfata.

XXXIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Derogatio contrariis.

aliisque quibuscumque privilegiis, aut indultis, eidem Monasterio, ejusve Abbatibus Clausuralibus, sive Commendatariis, nec non præfato Ordini Sancti Basilii, e jusque Professoribus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam ex titulo oneroso, etiam Consistorialiter, & motu, scientia, ac potestatis plenitudine similibus, & concessis, aut plures approbatis, confirmatis, & innovatis; nec non Nostræ, & Cancellariæ Apostolicæ Regula de jure quæsitio non tollendo, ejusque Monasterii usus, stitibus, & consuetudinibus, si quas etiam ab immemorabili tempore pacifice observatas fuisse apparuerit; quibus omnibus & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda foret, latissime & plenissime, ac specialiter & expresse derogamus, ac derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Volimus autem, ut eorundem præsentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides tam in iudicio, quam extra illud habeatur, quæ haberetur iisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostentæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ Sententiæ, Decreti, Declarationis, Constitutionis, Concessionis, Ordinationis, & Voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Annoni Incarnationis Dominicæ Millesimo septingentesimo quadragesimo septimo, pridie nonas Aprilis, Pontificatus Nostræ Anno Septimo.

D. Card. Passioneus. J. Datarus. VISA DE CURIA. J. C. Boschi. J. B. Eugenius. Loco + Plumbi. Registrata in Secretaria Brevium. Publice die 11. Aprilis 1747.

AMPLIATUR

Episcopis facultas impertiendi Benedictionem cum Indulgentia Plenaria Fidelibus in mortis articulo constitutis; etiam per alios, tam in Civitatibus, quam in Diocesis, ab ipsis subdelegatos.

BENEDICTUS EPISCOPIUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

PIA Mater Catholica Ecclesia, de æterna Filiorum suorum salute in primis sollicita, quum hanc intelligat ab extremo ipsorum mortis articulo potissimum pendere, nunquam prætermisit omnibus eos subsidiis pro hujusmodi temporis necessitate opportunis juvare, atque instruere, tam iis nimirum, quibus opus esset ad æterna præcavenda supplicia, quam que apta & salubria forent ad evitandas penas temporibus definitas, quas in altera vita humanis plerumque spiritibus, etiam dimissio mortalis culpe, æternæque pænæ reatu, in Purgatorio igne luendas manere non ignorat. Quomobrem, licet ex veteri simul, & recentis Ecclesiæ disciplina, graviorum quorundam criminum absolutio Romano dumtaxat Pontifici in universo Christiano Orbe, aliorum autem singulis Ecclesiarum Præsulibus in eorum Diocesis, reservata fuerit; at tamen adveniente univocis Fidelium supremo migrationis die, omnes hujusmodi absolutio reservationes cessare, & cuilibet Sacerdoti liberam, & plenam facultatem esse, quemcumque poenitentem a quibuscumque peccatis, & criminibus, nec non Ecclesiasticis sententiis, atque censuris Bullar. Rom. Bened. XIV. Tom. II.

abfolvendi, provide declaratum fuit. Præterea quum in Ecclesia immensus, & inestimabilis existat Thesaurus spiritualis, ex infinitis constanti satisfactionibus Passio nis, & mortis Domini Nostræ JESU CHRISTI, ac præterea ex meritis, & satisfactionibus gloriosæ Virginis Genitricis Dei MARIE, omniumque Sanctorum, & Elektorum, cujus Theauri dispensationem Salvator Noster Beato Petro Apostolorum Principi, ejusque in perpetuum Successoribus tradidit; hoc semper summo studio curarunt Prædecessores Nostræ Romani Pontifices, ut illius divitias in moribundos Fideles largirentur, & maxima omnium amplitudine, quæ Indulgentia Plenaria nuncupatur, cujusque impertiendæ jus in Apostolica Sede unice residet, ipsis potissimum applicarent: quam quidem in rem Episcopis per Ecclesias constitutis suas cuas cum opportunis facultatibus delegarunt; ne ullus in Orbe Terrarum angulus esset, ubi Catholicæ Religionis professoribus hujusmodi adjumenti copia deesset, pro extremo illo momento, quo ipsorum salutis causa in discrimen adducitur.

Hactenus hujusmodi facultas Episcopis conce- Formæ lo- suevit, Pontificis nomine, & auctoritate, per privatas dultorum Epistolâ ipsius Secretarii Brevium secretorum, qui ex- Pro largitio- ne Indulgentiæ Plenariæ in articulo mortis, Episcopis conce- ditur. & pro spirituali utilitate ipsius Subditorum ad se dela- ta, rescribere solebat, petitam facultatem ab ipso Pontifice eidem indulgeri ad Triennium proximum; hac tam- men lege, ut ipse ea uteretur, nimirum Benedictionem impertiret, & Indulgentiam Plenariam ægotis, in mortis articulo constitutis largiretur per se ipsum immediatè, vel quatenus Episcopum suffraganeum haberet, per Dominum suffraganeum suum; nec, nisi necessitate cogente, & quidem nocturno tempore, alium Sacerdotem in singulis peculiaribus casibus subdelegare posset: Ubi vero præcisâ necessitas exegerit, ac insimul nobis tempore dumtaxat, idem permittit, ut alicui Sacerdoti pio, per Dominationem Vestram qualibet vice eligendo hęc communicare valeat. Quo vero ad Moniales, Ordinaris eorum Concessarii opera in eum finem uteretur.

Hanc porro facultatem, prout in hujusmodi Literis concedebatur, Ecclesiarum Pastores jam dudum judica- Eorum am- pliatio alias exercita fuit. runt angustis nimirum limitibus circumscriptam; non solum ob breve Triennii spatium ipsi præfinitum; verum etiam quia, propter relaxatas leges circa illius usum præscriptas, ab hujusmodi Indulgentiæ Plenariæ beneficio excludi videbant plerisque fideles sibi subiectos, præsertim vero eos, quos extra ipsorum Residentiæ locum, & in remotis Diocesium regionibus infirmari contingeret; nec desuerunt instanti Vicariorum Capitularium, & Vicariorum Apostolicorum, sicut etiam Prælatorum interiorum Territorium separatim habentium, cum activa in Clericis & Populum jurisdictione, qui eandem facultatem Episcopis concedi solitam, sibi quoque tribui postularunt: Quibus de rebus actum fuit die xxii. Novembris MDCCX. in Congregatione Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Indulgentiis & Sacris Reliquiis præposita, cujus Consultoris officium in minoribus tunc constitutum obtinebamus; sed nihil tunc temporis est innovatum, resque in priori statu relicta fuit.

Cum vero deinceps alterum quoque munus Secretarii Congregationis Decretorum Concilii Tridentini interpretis Nobis in minoribus pariter degenitibus mandatum fuisset; instante Episcopo Mazarinæ tunc existente, duo Dubia eidem Congregationi definienda proposuimus, unum videlicet, an, stante dispositione præmissarum Epistolarum Secretarii Brevium, ut scilicet Episcopus pro impertienda Monialibus Benedictione, & Indulgentia Plenaria eidem in articulo mortis applicanda, eorum Concessarii opera uteretur, licitum sit Episcopo, Monasterii Clausuræ ingredi, ut hujusmodi pium opus per se ipsum adimpleat; alterum vero, quatenus id Episcopo permittatur, an, & a quibus comitatus Monasterium ingredi debeat; super quibus, pensato Folio a Nobis pro hujusmodi questionum elucidatione de more exarato, die x. Maji anni MDCCXXVII. responsum fuit, ad primum: Licet Episcopo, quoties voluerit, ad impertiendam Benedictionem Moniali in mortis articulo constitutæ Monasterium intrare. Ad secundum; Episcopo ad hunc effectum intra Monasterii septa se contentis comites esse debere Concessarium ordinarii ipsius Monasterii, aliumque Sacerdotem ipsius Episcopi arbitrio eligendum. Rescripto autem additum fuit;

ANNO 1747. Et promissis exequantur.

a. Per appellationem Tusculane Diocesis eidem Monasterio in se, sicuti tum.

b. Per actus Abbatum de propriis facultatibus dubitationem.

Sententia proferri fecit Episcopus Tusculani.

Nova Privilegia, & Indulta conceduntur Abbatibus Commendatariis Cryptæ Ferratæ.

Conferentiam Sacramentorum Confirmationis semel in anno.

II. Approbandi Confessiones pro Sæcularibus in perpetuum.

ANNO 1747.

fuit: Et ad Dominum Secretarium cum Eminentiſſimo Secretario Brevium; quibus nimirum verbis Nobis mandatum fuit, ut cum bonæ memoriæ Cardinali Olierio nuncupato, tunc Brevium Secretorum Prædeceſſoris Noſtri Benedicti Papæ XIII. Secretario, ageremus, pro ampliacione facultatum in memoratis Epifcopis contentarum, quarum formulam a Nobis in Folio tunc eidem Congregationi, ut præfertur, exhibito, integre inſertam, ipſa Congregatio paulo archiepiſcopis conſuſam limitibus judicavit.

Neque poro omiſimus injunctum Nobis munus agendi cum præſato Cardinali Brevium Secretario quamprimùm implere; verum quum paulo poſt ab eodem Benedicto Prædeceſſore in Collegium S. R. E. Cardinalium cooptati, ad regendam Epifcopalem Anconitanam Eccleſiam Nos contulerimus, ex qua biennio poſt ad Metropolitanam Bononiensem tranſlati fuimus, non licuit Nobis negotium iſtud ad optatum finem perducere. Interim vero, quum non minus pro Anconitano, quam pro Bononiensi Populo, hujusmodi facultatem Indulgentiæ Plenariæ moribus Fidelibus impertiendæ ab Apoſtolica Sede, ut par erat, expetitam, juxta conſuetam formam, ac ſuperius enunciatis limitibus circumſcriptam obtinuiffemus; ipſo ſtatim uſu, & propria experientia, in eas incidimus difficultates, quæ & anno MDCCX. ut præfertur, in Congregatione Sacris Reliquiis, & Indulgentiis præpoſita, a Nobis tamquam Conſultore propoſita fuerant; quæque deinceps anno MDCCXXVII. alteri Congregationi Cardinalium Concilii Tridentini interpretum a Nobis etiam, pro Secretarii munere, expoſita, cauſam dederunt memoratæ conſultationi cum Secretario Brevium introducendæ. Etiam tum in Anconitanæ, tum vero in ampliſſis Bononiensis Eccleſiæ regimine, animadvertimus, ob interdictam Nobis hujusmodi facultatis ſubdelegationem, omnes plerumque Diœceſis habitatores hoc tanto ſpiritali beneficio ſummis ſuis temporibus orbatos manere; & quidem cum irreparabili damno, deficientibus per Diœceſim Collegiis Clericorum Regularium Miniſtrantium Infirmis, quibus a ſacris recordationis Prædeceſſoris Noſtri Alexandro Papa VII. per Literas die xv. Januarii anni MDCLVI. datas, & perpetuo valituras, indultum fuit, ut Chriſtiffidelibus in mortis articulo conſtitutis Benedictionem cum Indulgentia Plenaria impertiri valeant; nec aliis extantibus Cœnobitis Regularium, quibus, pro Contratribus piarum quarundam Societatum ab eorum Ordinibus inſtitutarum, ſimilia Indulta, & Privilegia ab Apoſtolica Sede conceſſa fuerant. Quod vero ſpectat ad Incolas ipſius Civitatis, ſi quidem hæc, ut Bononia eſt, frequenti Populo ſi referat, quum facultas ſubſtituendi non aliter in præſata Epiftoſa tribuatur, quam in caſu præſæta neceſſitatis cum nocturno tempore conjuncto, cum magno animi Noſtri dolore experti ſumus Paternæ hujusmodi charitatis actus erga dilectos in Chriſto Filios noſtros, non ea affiduitate, qua cupiebamus, per Nos ipſos præſtari poſſe. Nam præterquam quod neceſſe habebamus nonnullis per annum menſibus a Civitate abeſſe, ut juxta præſcriptum Sacre Tridentinæ Synodi, ſi non totam, ſaltem aliquam illius amplæ Diœceſis partem ſingulis annis coram inviſendo, corrigendo, docendo, & Sacramentum Confirmationis viſitatis plebibus miniſtrando, luſtraremus; jam in ipſa Civitate degentes, nullam ſere diuturni temporis horam vel a Divinis rebus, vel a Paſtoralis Officii occupationibus vacuam habebamus; dum pro occurrentium negotiorum expeditione, nunc adentium poſtulationibus, nunc Miniſtrorum relationibus, nunc Congregationum conſultationibus operam dare oportebat; recurrentibus autem Ordinationum temporibus, vel eventibus Eccleſiarum Parochialium vacationibus, aut ceſſantibus Conſultationum facultatibus, quas, ad nova de ipſis experientia identidem capiendâ, nonniſi temporibus definitis iſdem concedere conſuevimus, Examina atque Concursus ſine Nobis haberi non permittebamus. Et ſane, ſi quis Epifcopalis vitæ conditiones ut vere ſe habent, conſiderare velit, facile agnoſcet, majorum Civitatum Epifcopos ſere reſactos eſſe ad hujusmodi Benedictionis, & Indulgentiæ beneficium aliquibus dumtaxat Perſonis, vel genere, vel aliis qualitatibus conſpicuis, & quidem infantibus, & poſtulantibus, exhibendum; pauperibus autem, & humilioribus, ob præcluſam ſibi, extra neceſſitatis & noctis tempo-

Pontificis experientia in Epifcopalis Officii adminiſtratione.

Epifcopalis vitæ affidua occupatio.

ra, ſubdelegandi, facultatem, vix unquam ſuccurrere poſſe.

Quod ſi ſatis momenti, & auctoritatis haberet ſententia a nonneminem propoſita, plenariam ſcilicet Indulgentiam in mortis articulo concedendam non eſſe, niſi his, quorum eximia in Eccleſiam merita extiſſent; ea nimirum de cauſa, quod quum pro hujusmodi Indulgentiæ conſequatione vel nullum omnino opus injungi, vel nonniſi morientis ſtatu & viribus accomodatam imponi poſſit, præterea dumtaxat in Eccleſiam merita, cum extrema præſenti neceſſitate conjuncta, locum ſupplere poſſint aliorum operum, quæ cæteroquin ad Plenariam Indulgentiam adſciſcendam præſcribi ſolent; nihil profecto eſſet, cur aliquid nunc a Nobis innovando ſtatuatur. Verum Prædeceſſorum noſtrorum hæc in re agendi ratio, relatæ opinionis contraria dignoſcitur. Ut enim multas præteream conſeſſiones Indulgentiæ Plenariæ morientibus fidelibus indiſtincte applicandæ; quænam porro, & quam magna in Eccleſiam promerita fuiſſe dicemus eorum, qui quatuor ab hinc ſæculis, peſſima huc per Angliam graſſante, ex hac vita decedebant; quibus tamen omnibus, dummodo ſacramentaliter conſeſſi, & ſacra Communione reſecti fuiſſent, Prædeceſſores Noſtri Clemens Papa VI. & Gregorius Papa XI. Benedictionem cum Indulgentia Plenaria per Legatos ſuos impertiri non recuſarunt. Sed & ipſa Congregatio Indulgentiis, & Sacris Reliquiis præpoſita jam uſus ab an. 1675. die 13. Aprilis, re diligenter perpenſa, conſuiſt, Indulgentiæ Plenariæ largitionem in eos etiam, qui ſingularibus in Eccleſiam meritis nequaquam excellere, recte & utiliter conſeſſi, atque diſtanti.

Quapropter Apoſtolice charitatis noſtræ vilcera dilatantes, & tam veteribus, quam recentioribus Eccleſiaſtica benignitatis exemplis imbræantes; ſiquidem extat illuſtre monumentum tertii Eccleſiæ ſæculi in Epiftoſa Sancti Cypriani, quæ in novis Editionibus impreſſa eſt num. XII. qua ſcilicet, in eorum gratiam, qui Libellos Martyrum obtinuerant, & in mortis periculo verſabantur? quum ipſe æſtivas ardoribus præpediret; quo miſis, ut optaverat, ad eos reconciliandos ſeſe conſerre poſſet; permittit ut id, vice ſua, a quocumque Presbytero, aut etiam Diacono, præſtari queat: Noviffimis vero temporibus, ex ſecunda Mediolanenſi Provinciali Synodo conſtat, a ſacris recordationis Prædeceſſoris Noſtri Gregorio Papa XIII., omnibus Epifcopis illius Provinciæ conceſſum fuiſſe, non ſolum ut ipſi Benedictionem cum Indulgentia Plenaria moribus Fidelibus impertiri, ſed etiam, ut aliis hujusmodi facultatem libere ſubdelegare poſſent: Hiſ igitur, aliisque exemplis, nec non rationibus ſuperius reſatis permoti, hæc Noſtra perpetuo valitura Conſtitutione novas in hac Materia regulas præſcribere, quodque olim, ut præmiſimus, de alterius ſententia deliberandum Nobis fuerat, nunc demum de conceſſa Nobis Apoſtolice poteſtatis plenitudine abſolvere, ac perſecere conſtituimus.

Itaque primùm volumus atque decernimus, ut quæ facultates impertiendi Benedictionem cum Indulgentia Plenaria Fidelibus in mortis articulo conſtitutis, Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primitibus, Archiepiſcopis, & Epifcopis nunc exiſtentibus a Nobis, vel a Prædeceſſoribus Noſtris ad hunc diem conceſſæ reperiuntur, licet illæ in conſuetis Epiftoſis Secretarii Brevium ad Triennium dumtaxat, vel alias ad definitum tempus indulte fuerint, nihilominus præſentis noſtræ Conſtitutionis vigore eo uſque in ſuo robore manean, quoad idem Antiquitates earum Eccleſiarum, atque Diœceſum regimen obtineant, quarum favore, & intuitu eaſdem facultates a Nobis, & ab Apoſtolica Sede impetrarunt. Nos enim ea ad omne tempus hujusmodi motu proprio, & auctoritate præſata, atque earumdem præſentium Literarum ſerie, extendimus, & prorogamus.

Utque præterea unuſquiſque ex Antiffitibus præſatis, unum, aut plures pios Sacerdotes ſive Sæculares, ſive Regulares, prout neceſſarium fore judicabunt, in eorum Civitatibus ſubdelegare valeant, qui dum ipſi Antiffites aliquo legitimo impedimento detineantur, quamvis hujusmodi impedimentum diuturnum occurrat, eorum vice, Benedictionem hujusmodi cum Indulgentiæ Plenariæ applicatione Chriſtiffidelibus in præſato articulo conſtitutis impertiantur; alioſque ſimiliter per Diœceſim Sæculares, aut Regu-

PONT. A. VII.

Objectum adveſus frequentes conſeſſiones Indulgentiæ Plenariæ in mortis articulo.

Pontificis benignitas & recentibus exemplis imbræantes.

Indulta ad triennium conceſſa confirmantur & ampliuntur ad vitam.

Adiſſe in conſuetudine ſubdelegandi in Civitatibus, & Diœceſibus, etiam de die.

ANNO 1747.

PONT. A. VII.

lares Sacerdotes, quotquot per numero animarum in Diœceſibus exiſtentium neceſſarios judicaverint, ad prædictum effectum deputatos, & ſubdelegare poſſint; nec non eoſdem a ſe deputatos, & ſubdelegatos removere, alioſque in eorum locum pro ſuo arbitrio, & prudentia ſubrogare valeant; iſdem motu, poteſtate, & tenore, concedimus, & indulgemus.

Ampliſſima indulgentia in poſterum concedatur per Literas Apoſtolicas.

Si vero aliquem ex Antiffitibus nunc per Eccleſias conſtitutus, & præſata facultate gaudentibus, ad aliam Eccleſiarum regimen Apoſtolice auctoritate tranſferri contingat; ſive aliquis eorum ſit, quorum favore conſueſcit Literæ Secretarii Brevium ad hunc diem expeditæ non fuerint; ac denique quum novi Epifcopi Catholicis Gregibus in poſterum præſentibus; volumus atque ſtatuiſſimus, ut ſingulis eorum hujusmodi facultatem a Nobis, ſive a Romano pro tempore Pontifice poſtulantibus, Apoſtolice Literæ in forma Brevis gratis per omnia expediantur, quibus prædicta facultas ipſis concedatur, non ad Triennium, ſed ad omne tempus, quo adeptum ſemel Eccleſiæ regimen obtineant; adjecta etiam facultate ſubdelegandi tam pro Civitate, quam pro Diœceſi, non quidem in caſu dumtaxat impedimenti quo nocturno tempore conjuncti; ſed in omnibus & per omnia ad normam eorum, quæ pro Epifcopis nunc exiſtentibus, & Indulto hujusmodi actu gaudentibus, ſupra ſtatuiſſimus.

Etiam favore Perſonarum Inferiorum Juſtitiarum hujusmodi.

Inſuper pro Prælatiſ Interioribus Territorium ſeparatum habentibus, cum vera qualitate Nullius, & activa in Clerum & Populum juſtificatione; quamvis Prædeceſſores Noſtri hæc de præterito conſuetudinem non habuerint; nihilominus de Apoſtolica liberalitate, ac ſimiliter motu & tenore concedimus & indulgemus, ut ſi ab ipſis hujusmodi facultas petita fuerit, ſimiles Literæ in forma Brevis in poſterum ſingulis eorum expediantur, juxta eandem formam, mutatis mutandis, quam pro Epifcopis conſtituimus; ne excepta quædam facultate ſubdelegandi, ut ſupra; dummodo ipſi Prælati hanc gratiam poſtulant, Apoſtolice Literis noſtris Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXI. non. Kalend. Decembris datis, quarum initium eſt: Quod Sanctis, impreſſis in Bullario noſtro Tom. I. num. 7., obtemperaverint, nimirum ſacra Apoſtolorum Limina præſcriptis temporibus viſitaverint, & relationem ſtatus Eccleſiarum ſibi ſubjectarum Apoſtolice Sedi exhibuerint, vel, quatenus Prælationis honorem de novo accipiant, debitum juramentum in memorata Conſtitutione præſcriptum antea præſterint.

Indulta non expirant morte Pontificis.

Dum autem hujusmodi facultatem Epifcopis eam actu obtinentibus protogavimus, & ampliavimus, ut præfertur; cæteris vero tam Epifcopis, quam Prælatiſ Interioribus in poſterum eam petentibus, ſupradicta forma & amplitudine concedendam fore decrevimus; ſequitur, ut hujusmodi Indulta nequaquam morte concedentis expirant; quum juſtificatione delegata in iis, quæ non juſtitiam, ſed gratiam concernunt, etiam poſt obitum delegantis manere debeat. Quoniam vero iſdem Epifcopis, & Prælatiſ permitimus, ut hujusmodi facultatem, pro Incolarum Civitatum, Locorum, atque Diœceſum opportunitate & neceſſitate, uni, vel pluribus Sacerdotibus in poſterum ſubdelegare valeant; ſtatuiſſimus atque decernimus, hujusmodi ſubdelegationes, per ſubdelegantis ceſſum aut deceſſum ſimiliter non expirare; ſed poſteſtate ipſis tributam præſervare uſque ad ſuperventum novi Præſulis, cujus arbitrio reliquimus, eoſdem in hujusmodi officio confirmare, vel ab eo removere. Atque ita quicumque Antiffites memoratam facultatem a Romano Pontifice ſemel obtinuerint, eo decedente, opus non habet pro illius confirmatione ad Apoſtolice Cathedræ Succeſſorem recurrere. Sicque etiam cedente vel decedente Epifcopo, ſeu Prælato, a quo eadem facultas in ſua Diœceſi aut Territorio ſubdelegata fuerat, nova conſeſſione opus non erit pro temporaneo Vicariorum Capitularium, aut Apoſtolorum regimine; quum Subdelegatorum auctoritas ſemper manere debeat, quamdiu vel Epifcopus ipſe, aut Prælatiſ, vel illius Succeſſor eandem ipſis non ademerit.

Nec ſubdelegationes per ceſſum aut deceſſum ſubdelegantis.

Hæc igitur ratione animarum ſaluti conſulentes, quantum Nobis in Domino licuit, piam conſuetudinem applicandi Plenariam Pontificiam Indulgentiam Eccleſiæ Filiis in mortis articulo conſtitutis, ampli-

re, & faciliorem reddere curavimus. Permiſſaque Venerabilibus Fratribus, ac Dilectis Filiis, Eccleſiarum Epifcopis & Præſulibus, facultate alios Sacerdotes ad hunc effectum, tam in Civitatibus, quam in Diœceſibus ſubdelegandi, non parum levaminis eorum anxietatibus, & ſollicitudinibus per Nos allatum eſſe putamus. Verumtamen ipſis declaratum volumus, non id propoſitum Nobis fuiſſe, ut eos proſus eximeremus ab hoc paternæ charitatis officio, per ſe ipſos adeundi miſeros ægrotos Plenariæ abſolutionis in extremo articulo adpiſcendæ cupidos; ſed ut eorum pietatem opportune juvaremus, ne, dum ipſi aliis Paſtoralibus curis detinentur, dolere debeant, commiſſos ſibi Fideles hoc tanto ſpiritali beneficio deſtitutos ex hac vita migrare. Qui vero pium hujusmodi opus per ſemetipſos exercere gaudent (quod ſane omnes, quoties legitime impediti non fuerint, facturos eſſe conſidimus), meminerint, non id dumtaxat erga nobiliores & potentes hujus ſæculi, ſed erga pauperes quoque, & abjectæ fortis homines præſtandum eſſe. Qua de re utiliter legi poterit Prædeceſſoris Noſtri S. Gregorii Magni Homilia XXVIII. in Evangelia ad Cap. III. Joannis. Erat quidem Regulus, cujus Filius inſirmabatur Caphernaum, in qua mirabilem atque cæleſtem obſervat amantiffimi Redemptoris Noſtri JESU CHRISTI agendi rationem, qui ad inviſendum ægrotantem Reguli filium invitatus ire aſſuit, ad Centurionis Servum nec invitatus iturum ſe proſtitur. Quid eſt quod Regulus rogat, ut ad ejuſ filium veniat, & tamen venire recuſat; ut ad Servum vero Centurionis non invitatur, & tamen ſe corporaliter ire pollicetur; Reguli filio per corporalem præſentium non dignatur addeſſe; Centurionis Servo non deditur occurrere.

Monitum ad Epifcopos ut ad ægrotos perſonaliter accedant.

Ut autem Indulgentiæ fructus a Fidelibus in mortis articulo percipiatur, hoc ſedulo agendum erit, ut Populus in Sacris Concionibus & Catecheſibus frequenter edoceatur, quod iis, qui gratiæ Dei, quam in Baptiſmo acceperunt, ingrati, per actualia peccata Spiritum Sanctum contriſtaverunt, & Tempus Dei violare non ſunt veriti, quantumvis æterna ſupplicia in Pœnitentiæ Sacramento condonata fuerint, nihilominus temporalis plerumque pena Divinæ juſtitie extolvenda ſuperſt, cujus remiſſio obtinenda eſt non ſolum per ſatiſfactiones a Sacerdote Confeſſario in ipſo Pœnitentiæ Sacramento pro menſura delicti impoſitas, aut per Chriſtianam tolerantiam earum adverſitatum, a quibus mortalium vita immunis eſſe nequit; verum etiam per jejunia, elemoſynas, orationes, & alia pia ſpiritualis vitæ exercitia. Alioquin verendum eſſet, ne ſalutis remedia ab Eccleſiæ benignitate Fidelibus ſuppeditata, paulatim in prævæ libertatis & licentiæ ſomentum traherentur; compluribus ſibi temere blandientibus de remiſſione tum ſempiternæ pœnæ, per Sacramentalem abſolutionem, tum temporalis per Indulgentiæ Pontificiæ applicationem, in exitu vitæ impetranda; neque cogitationibus quam incertum ſit omnibus non ſolum qua hora, & quo mortis genere ex hac vita migrandum ſibi fuerit; ſed etiam an Indulgentiam, licet externo ritu ſibi applicatam, cum effectum ſint percepturi. Præpoſtera æque ac periculosa antiquis Eccleſiæ temporibus inoleverat conſuetudo, ut non pauci ex iis, qui ad Baptiſmum nomina obtulerant, ad finem uſque vitæ ipſius Sacramenti perceptionem prorogarent, quo ſcilicet interim ingenio libere indulgerent, ac demum quum e vita diſceſſuri eſſent, per ſalutare lavacrum, ab omni culpa, & tam ab æterna, quam a temporali pœna ſoluti, ad cæleſte Regnum recta tranſſerrentur, contra quos extant graviffimæ objurgationes Sancti Gregorii Nazianzeni in Oratione XL. & Sancti Joannis Chryſoſtomi in Homilia I. ſuper Acta. Sed & Eccleſia Catholica pravam hujusmodi conſuetudinem improbare ſe declaravit, dum eos, qui in mortis periculo Baptiſmum ſuſceperant ſi convaluiſſent, a Sacris Ordinibus & ab Officiis Eccleſiaſticis accendos, ac perpetuo irregulares fore decrevit.

Monita ſalutaria Fidelibus incalcanda.

Religiosis agone laborantes pie adjuvant, vel Eccleſiæ Sacramenta ipſis miniſtrant, Rituale Romanum injungit, libus indi-

Et quoniam Sacerdotibus, qui Fideles in extremo ægrotos Indulgentiam Plenariam legitimam auctoritate conceſſam conſequi valeat, eam illi in mentem reducant, proponantque quid ad eam conſequendam agere debeant, ex his autem, qui ad hujusmodi ſtatutum

Præsertim accepto mortis tantum opus pro indulgentia impetranda.

Formula impetrandæ Benedictionis à Pontifice constituta.

Sanctus & deprecationes.

Fides Præsertim Transumptus.

Tenor Formulæ super enunciata.

tum redacti sunt, alii quidem cum plena cognitione integrum loquelæ usum retinent, alii vero loquendi facultatem amiserunt, licet antea sinceræ contritionis indicia dederint, eaque, adhuc ratione juvenes, identidem dare non desinant. Ideo, quo certius prædicti omnem dare non desinant. Ideo, quo certius prædicti omnem dare non desinant.

Pro impetrandâ vero Benedictione Fidelibus in mortis articulo constitutis, applicandaque ipsis Plenaria Indulgentia, quæ nulla certa formula olim præscripta foret, sanctæ memoriæ Prædecessor Noster Benedictus Papa XIII anno Domini MDCCXXVI. piâ quadam Preces & Orationis ad hunc effectum adhibendas publicari mandavit; quarum exemplo, in his, quæ opportuna iudicavimus, in hæc nostra Constitutione, præscripta sunt, magis congruentem consecimus, & institutum, quam ab omnibus in posterum usurpari præcipimus; Mandantes, hoc ipsum inculcari, & injungi in Apostolicis Literis, quæ deinceps pro concessione prædictæ facultatis Indulgentiæ Plenariæ moribundis impetrandæ, ut præmissimus, expediendæ erunt.

Ac decernentes, ipsas præsentis Literas semper validas & efficaces existere, & fore, suosque plenarios effectus perpetuo sortiri, & obtinere, atque us ad quos spectat, seu spectabit in futurum, plenissime suffragari. Non obstantibus Apostolicis, & in Generalibus, seu Provincialibus, aut Synodalibus Conciliis editis generalibus, seu specialibus Constitutionibus; ac quibuscumque contrariis, etiam Congregationum S. R. E. Cardinalium, Decretis & Resolutionibus etiam Apostolica auctoritate approbatis, roboratis, & pluries confirmatis; usibus quoque, statibus, & consuetudinibus; etiam immemorabilibus; Quibus omnibus & singulis, ad præmissorum effectum, motu, scientia, & potestate præfatis amplissime derogamus, aliisque contrariis quibuscumque volumus autem, ut eorumdem præsentium transumptis, sive exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostense.

Formula igitur, quam pro impetrandâ Benedictione, & Plenaria Indulgentia moribundis Fidelibus applicandâ, ut præfertur, in posterum adhibendam esse præscripsimus, talis est:

MODUS A. S. S. D. N. BENEDICTO PAPA XIV.

Approbatum

Pro opportunitate temporis servandus. ut infra in Rubricis notatur; ad impetrandam Benedictionem in articulo mortis constitutis, ob his, qui facultatem habent a Sede Apostolica delegatam.

Benedictio in articulo mortis cum solcat impetiri post Sacramenta Penitentia, Eucharistia, &

Extremæ unctiois illis infirmis, qui vel illam petierint, Pont. A. VII. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hæc nostrarum confirmationis, prorogationis, ampliacionis, & concessionis, mandatorum, statutorum, decretorum, ac derogationum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo septingentesimo

XXXV. DE RESUMENDO, Ac retinendo Titulo Episcopi Anconæ, & Humana. Venerabili Fratri Nicolao Episcopo Anconitano, & Humanatenf.

BENEDICTUS PAPA XIV. Venerabilis Frater, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

NOTUM tibi, est, Vener. Frater, Nos quoque anticonitanam Ecclesiam reximus, cujus Diocesis, Cleri, ac Populi nunquam oblitus sumus, nunquamque obliviscemur. Quum vero primum ad eam accessissemus, invenimus Prædecessores Nostros, quorum adhuc vivit memoria, in adis publicis sibi Titulos dedisse Episcopi Anconæ, & Comitatus Humana, quorum morem sequuti sumus & Nos ipsi, at non sine aliqua animi hæsitacione, quum legimus in Ughello, ubi agit de Anticonitana Ecclesia, Martinum V. Pontificem Maximum anno Christi Domini 1422. cum Anticonitano Episcopatu Humanatensem Episcopatum conjunxisse, hincque Anconæ Episcopos titulum assumpsisse non Comitatus, sed Episcopi Humana: Quamobrem in posterum Præsules Anticonitani etiam Humanatenfes dicti sunt. Quapropter Nobis videbatur, Episcopum Anconæ debere se nuncupare non Comitum, sed Episcopum Humanæ, & accedente sententia quoque Saracini historici Anticonitani, cui quancquam minime displiceret Episcopum Patriæ suæ Titulo gaudere Comitatus Humana, negare ausus non est ei quoque convenire Titulum Episcopi Humana; in sua enim historia Italice scripta, hæc habet: Quæ Urbs, loquitur de Humana, quamquam olim destructa fuerit, ut in hisce notitiis meis ostendi, tamen a Martino V. anno 1422. fuit ejus Episcopatus unitus cum Episcopatu Anconæ; Unde ab eo tempore Anticonitani Episcopi se subscribunt: N. N. Episcopus Anconæ, Humana, & Comes dictæ Humanae.

Antiphona. Ne reminiscaris Domine delicta Famuli tui (vel Ancillæ tuæ) neque vindictam sumas de peccatis ejus. Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison. Paternoster &c. Et ne nos inducas in tentationem, R. Sed libera nos a malo. Saluum fac Servum tuum (vel Ancillam tuam, & sic deinceps). Deus meus sperantem in Te. Domine exaudi orationem meam. Et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S

Clementissime Deus, Pater misericordiarum, & Deus totius consolacionis, qui neminem vis perire in te credentem, atque sperantem, secundum multitudinem miserationum tuarum respice propitius Famulum tuum N., quem tibi vera fides, spes christiana commendat. Visita eum in salutari tuo, & per Unigeniti Tui Passionem, & Mortem, omnium ej delictorum suorum remissionem, & veniam clementer indulge, ut ejus anima in hora exitus sui Te Judicem propitiatum inveniat, & in Sanguine ejusdem Filii tui ab omni macula abluta, transire ad vitam mereatur perpetuam. Per eundem Christum Dominum nostrum.

Tum dicto ab uno ex Clericis assistantibus, Confiteor &c. Sacerdos dicat Misereatur &c. deinde. Dominus Noster Jesus Christus Filius Dei vivi, qui Beato Petro Apostolo suo dedit potestatem ligandi, atque solvendi, per suam piissimam misericordiam recipiat confessionem tuam, & restituat tibi solam primam, quam in Baptismate recepisti; Et Ego facultate mihi ab Apostolica Sede tributa, Indulgentiam plenariam & remissionem omnium peccatorum tibi concedo. In nomine Patris &c.

Per sacrosancta humana reparacionis mysteria, remittat tibi omnipotens Deus omnes præfatis, & futuræ vitæ pœnas, Paradisi portas aperiat, & ad gaudia semiterna perducatur. Amen.

Benedic Te Omnipotens Deus, Pater, Filius, & Spiritus Sanctus, Amen.

Si vero infirmus sit adeo mori proximus, ut neque Confessionis generalis facienda, neque præmissarum precum recitandarum tempus suppetat, statim Sacerdos benedictionem ei impertiat.

Nulli

PONT. A. VII. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hæc nostrarum confirmationis, prorogationis, ampliacionis, & concessionis, mandatorum, statutorum, decretorum, ac derogationum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo septingentesimo

XXXV. DE RESUMENDO, Ac retinendo Titulo Episcopi Anconæ, & Humana.

Venerabili Fratri Nicolao Episcopo Anconitano, & Humanatenf.

BENEDICTUS PAPA XIV. Venerabilis Frater, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

NOTUM tibi, est, Vener. Frater, Nos quoque anticonitanam Ecclesiam reximus, cujus Diocesis, Cleri, ac Populi nunquam oblitus sumus, nunquamque obliviscemur. Quum vero primum ad eam accessissemus, invenimus Prædecessores Nostros, quorum adhuc vivit memoria, in adis publicis sibi Titulos dedisse Episcopi Anconæ, & Comitatus Humana, quorum morem sequuti sumus & Nos ipsi, at non sine aliqua animi hæsitacione, quum legimus in Ughello, ubi agit de Anticonitana Ecclesia, Martinum V. Pontificem Maximum anno Christi Domini 1422. cum Anticonitano Episcopatu Humanatensem Episcopatum conjunxisse, hincque Anconæ Episcopos titulum assumpsisse non Comitatus, sed Episcopi Humana: Quamobrem in posterum Præsules Anticonitani etiam Humanatenfes dicti sunt. Quapropter Nobis videbatur, Episcopum Anconæ debere se nuncupare non Comitum, sed Episcopum Humanæ, & accedente sententia quoque Saracini historici Anticonitani, cui quancquam minime displiceret Episcopum Patriæ suæ Titulo gaudere Comitatus Humana, negare ausus non est ei quoque convenire Titulum Episcopi Humana; in sua enim historia Italice scripta, hæc habet: Quæ Urbs, loquitur de Humana, quamquam olim destructa fuerit, ut in hisce notitiis meis ostendi, tamen a Martino V. anno 1422. fuit ejus Episcopatus unitus cum Episcopatu Anconæ; Unde ab eo tempore Anticonitani Episcopi se subscribunt: N. N. Episcopus Anconæ, Humana, & Comes dictæ Humanae.

Ufus deconsecrationis ab usque Ecclesia anno 1536.

Precor in Civitate Humana in Piceno, Humana quoque ab antiquis dicta est, posterioribus seculis Humana, dempta priori litera. Ejus nominis meminere præfati Scriptores, inter quos Pomponius Mela lib. 2. cap. 4. scribit: Piceni littora excipiunt, in quibus Humana, Potentia, Cluana, Cupra. Et Plinius lib. 4. cap. 13. Cluana, Potentia, Humana a Siculis condita. Et tralasciando multe altre notizie istoriche appartenenti alla Città di Umara, non avendo Noi intenzione di comporre gli annali di quella Città, ci contenteremo di accennare, ch' essa fu Sede Vescovile; ritrovandosi nell' Ughelli la serie, non di tutti, ma di venticinque Vescovi, incominciando da Graziolo, che viveva nel sesto secolo nel Pontificato di S. Gregorio Magno, sino al Vescovo Astorgio, di cui caderà in acconcio il parlare più abbasso.

Uso del titolo dell' Anticonitana Chiesa, e l'alta Chiesa. Nel 1536. fece fare alcuni Banconi di noce per comodo de Canonici. Questi ancor oggi sono in essere, e stanno a publico comodo, e a vista di tutti nella Sagrestia anteriore della Cattedrale d' Ancona, e nella noce, di legno bianca, sono formate a capo de detti Banconi le seguenti parole in carattere grande, e leggibile con tutta facilità: Hoc opus fecit fero Baldovinetus de Baldovinetis Episcopus Anconæ, & Humana, di quoque Humana Comes suis sumptibus MDXXXVI.

Uso del titolo dell' Anticonitana Chiesa, e l'alta Chiesa. Nel 1536. fece fare alcuni Banconi di noce per comodo de Canonici. Questi ancor oggi sono in essere, e stanno a publico comodo, e a vista di tutti nella Sagrestia anteriore della Cattedrale d' Ancona, e nella noce, di legno bianca, sono formate a capo de detti Banconi le seguenti parole in carattere grande, e leggibile con tutta facilità: Hoc opus fecit fero Baldovinetus de Baldovinetis Episcopus Anconæ, & Humana, di quoque Humana Comes suis sumptibus MDXXXVI.

Uso del titolo dell' Anticonitana Chiesa, e l'alta Chiesa. Nel 1536. fece fare alcuni Banconi di noce per comodo de Canonici. Questi ancor oggi sono in essere, e stanno a publico comodo, e a vista di tutti nella Sagrestia anteriore della Cattedrale d' Ancona, e nella noce, di legno bianca, sono formate a capo de detti Banconi le seguenti parole in carattere grande, e leggibile con tutta facilità: Hoc opus fecit fero Baldovinetus de Baldovinetis Episcopus Anconæ, & Humana, di quoque Humana Comes suis sumptibus MDXXXVI.

Uso del titolo dell' Anticonitana Chiesa, e l'alta Chiesa. Nel 1536. fece fare alcuni Banconi di noce per comodo de Canonici. Questi ancor oggi sono in essere, e stanno a publico comodo, e a vista di tutti nella Sagrestia anteriore della Cattedrale d' Ancona, e nella noce, di legno bianca, sono formate a capo de detti Banconi le seguenti parole in carattere grande, e leggibile con tutta facilità: Hoc opus fecit fero Baldovinetus de Baldovinetis Episcopus Anconæ, & Humana, di quoque Humana Comes suis sumptibus MDXXXVI.

Uso del titolo dell' Anticonitana Chiesa, e l'alta Chiesa. Nel 1536. fece fare alcuni Banconi di noce per comodo de Canonici. Questi ancor oggi sono in essere, e stanno a publico comodo, e a vista di tutti nella Sagrestia anteriore della Cattedrale d' Ancona, e nella noce, di legno bianca, sono formate a capo de detti Banconi le seguenti parole in carattere grande, e leggibile con tutta facilità: Hoc opus fecit fero Baldovinetus de Baldovinetis Episcopus Anconæ, & Humana, di quoque Humana Comes suis sumptibus MDXXXVI.

Uso del titolo dell' Anticonitana Chiesa, e l'alta Chiesa. Nel 1536. fece fare alcuni Banconi di noce per comodo de Canonici. Questi ancor oggi sono in essere, e stanno a publico comodo, e a vista di tutti nella Sagrestia anteriore della Cattedrale d' Ancona, e nella noce, di legno bianca, sono formate a capo de detti Banconi le seguenti parole in carattere grande, e leggibile con tutta facilità: Hoc opus fecit fero Baldovinetus de Baldovinetis Episcopus Anconæ, & Humana, di quoque Humana Comes suis sumptibus MDXXXVI.

Uso del titolo dell' Anticonitana Chiesa, e l'alta Chiesa. Nel 1536. fece fare alcuni Banconi di noce per comodo de Canonici. Questi ancor oggi sono in essere, e stanno a publico comodo, e a vista di tutti nella Sagrestia anteriore della Cattedrale d' Ancona, e nella noce, di legno bianca, sono formate a capo de detti Banconi le seguenti parole in carattere grande, e leggibile con tutta facilità: Hoc opus fecit fero Baldovinetus de Baldovinetis Episcopus Anconæ, & Humana, di quoque Humana Comes suis sumptibus MDXXXVI.

quadragesimo septimo, nonis Aprilis, Pontificatus No. ANNO SRI Anno Septimo.

D. Card. Passioneus, J. Datarius, VISA DE CURIA. J. C. Boschi.

J. B. Eugenius. Loco + Plumbi. Registrata in Secretaria Brevium. Public. die 11. Aprilis 1747.

SOPRA IL DOVER

Riassumere, e ritenere il Titolo di Vescovo di Ancona, e di Umara.

Venerabili Fratri Nicolao Episcopo Anconitano, & Humanatenf.

BENEDICTUS PAPA XIV. XXXV. Venerabilis Fratres, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

NOTUM tibi, est, Vener. Frater, Nos quoque anticonitanam Ecclesiam reximus, cujus Diocesis, Cleri, ac Populi nunquam oblitus sumus, nunquamque obliviscemur. Quum vero primum ad eam accessissemus, invenimus Prædecessores Nostros, quorum adhuc vivit memoria, in adis publicis sibi Titulos dedisse Episcopi Anconæ, & Comitatus Humana, quorum morem sequuti sumus & Nos ipsi, at non sine aliqua animi hæsitacione, quum legimus in Ughello, ubi agit de Anticonitana Ecclesia, Martinum V. Pontificem Maximum anno Christi Domini 1422. cum Anticonitano Episcopatu Humanatensem Episcopatum conjunxisse, hincque Anconæ Episcopos titulum assumpsisse non Comitatus, sed Episcopi Humana: Quamobrem in posterum Præsules Anticonitani etiam Humanatenfes dicti sunt. Quapropter Nobis videbatur, Episcopum Anconæ debere se nuncupare non Comitum, sed Episcopum Humanæ, & accedente sententia quoque Saracini historici Anticonitani, cui quancquam minime displiceret Episcopum Patriæ suæ Titulo gaudere Comitatus Humana, negare ausus non est ei quoque convenire Titulum Episcopi Humana; in sua enim historia Italice scripta, hæc habet: Quæ Urbs, loquitur de Humana, quamquam olim destructa fuerit, ut in hisce notitiis meis ostendi, tamen a Martino V. anno 1422. fuit ejus Episcopatus unitus cum Episcopatu Anconæ; Unde ab eo tempore Anticonitani Episcopi se subscribunt: N. N. Episcopus Anconæ, Humana, & Comes dictæ Humanae.

Uso del titolo dell' Anticonitana Chiesa, e l'alta Chiesa. Nel 1536. fece fare alcuni Banconi di noce per comodo de Canonici. Questi ancor oggi sono in essere, e stanno a publico comodo, e a vista di tutti nella Sagrestia anteriore della Cattedrale d' Ancona, e nella noce, di legno bianca, sono formate a capo de detti Banconi le seguenti parole in carattere grande, e leggibile con tutta facilità: Hoc opus fecit fero Baldovinetus de Baldovinetis Episcopus Anconæ, & Humana, di quoque Humana Comes suis sumptibus MDXXXVI.

Uso del titolo dell' Anticonitana Chiesa, e l'alta Chiesa. Nel 1536. fece fare alcuni Banconi di noce per comodo de Canonici. Questi ancor oggi sono in essere, e stanno a publico comodo, e a vista di tutti nella Sagrestia anteriore della Cattedrale d' Ancona, e nella noce, di legno bianca, sono formate a capo de detti Banconi le seguenti parole in carattere grande, e leggibile con tutta facilità: Hoc opus fecit fero Baldovinetus de Baldovinetis Episcopus Anconæ, & Humana, di quoque Humana Comes suis sumptibus MDXXXVI.

Uso del titolo dell' Anticonitana Chiesa, e l'alta Chiesa. Nel 1536. fece fare alcuni Banconi di noce per comodo de Canonici. Questi ancor oggi sono in essere, e stanno a publico comodo, e a vista di tutti nella Sagrestia anteriore della Cattedrale d' Ancona, e nella noce, di legno bianca, sono formate a capo de detti Banconi le seguenti parole in carattere grande, e leggibile con tutta facilità: Hoc opus fecit fero Baldovinetus de Baldovinetis Episcopus Anconæ, & Humana, di quoque Humana Comes suis sumptibus MDXXXVI.

Uso del titolo dell' Anticonitana Chiesa, e l'alta Chiesa. Nel 1536. fece fare alcuni Banconi di noce per comodo de Canonici. Questi ancor oggi sono in essere, e stanno a publico comodo, e a vista di tutti nella Sagrestia anteriore della Cattedrale d' Ancona, e nella noce, di legno bianca, sono formate a capo de detti Banconi le seguenti parole in carattere grande, e leggibile con tutta facilità: Hoc opus fecit fero Baldovinetus de Baldovinetis Episcopus Anconæ, & Humana, di quoque Humana Comes suis sumptibus MDXXXVI.

Uso del titolo dell' Anticonitana Chiesa, e l'alta Chiesa. Nel 1536. fece fare alcuni Banconi di noce per comodo de Canonici. Questi ancor oggi sono in essere, e stanno a publico comodo, e a vista di tutti nella Sagrestia anteriore della Cattedrale d' Ancona, e nella noce, di legno bianca, sono formate a capo de detti Banconi le seguenti parole in carattere grande, e leggibile con tutta facilità: Hoc opus fecit fero Baldovinetus de Baldovinetis Episcopus Anconæ, & Humana, di quoque Humana Comes suis sumptibus MDXXXVI.

Uso del titolo dell' Anticonitana Chiesa, e l'alta Chiesa. Nel 1536. fece fare alcuni Banconi di noce per comodo de Canonici. Questi ancor oggi sono in essere, e stanno a publico comodo, e a vista di tutti nella Sagrestia anteriore della Cattedrale d' Ancona, e nella noce, di legno bianca, sono formate a capo de detti Banconi le seguenti parole in carattere grande, e leggibile con tutta facilità: Hoc opus fecit fero Baldovinetus de Baldovinetis Episcopus Anconæ, & Humana, di quoque Humana Comes suis sumptibus MDXXXVI.

Uso del titolo dell' Anticonitana Chiesa, e l'alta Chiesa. Nel 1536. fece fare alcuni Banconi di noce per comodo de Canonici. Questi ancor oggi sono in essere, e stanno a publico comodo, e a vista di tutti nella Sagrestia anteriore della Cattedrale d' Ancona, e nella noce, di legno bianca, sono formate a capo de detti Banconi le seguenti parole in carattere grande, e leggibile con tutta facilità: Hoc opus fecit fero Baldovinetus de Baldovinetis Episcopus Anconæ, & Humana, di quoque Humana Comes suis sumptibus MDXXXVI.

Uso del titolo dell' Anticonitana Chiesa, e l'alta Chiesa. Nel 1536. fece fare alcuni Banconi di noce per comodo de Canonici. Questi ancor oggi sono in essere, e stanno a publico comodo, e a vista di tutti nella Sagrestia anteriore della Cattedrale d' Ancona, e nella noce, di legno bianca, sono formate a capo de detti Banconi le seguenti parole in carattere grande, e leggibile con tutta facilità: Hoc opus fecit fero Baldovinetus de Baldovinetis Episcopus Anconæ, & Humana, di quoque Humana Comes suis sumptibus MDXXXVI.

Uso del titolo dell' Anticonitana Chiesa, e l'alta Chiesa. Nel 1536. fece fare alcuni Banconi di noce per comodo de Canonici. Questi ancor oggi sono in essere, e stanno a publico comodo, e a vista di tutti nella Sagrestia anteriore della Cattedrale d' Ancona, e nella noce, di legno bianca, sono formate a capo de detti Banconi le seguenti parole in carattere grande, e leggibile con tutta facilità: Hoc opus fecit fero Baldovinetus de Baldovinetis Episcopus Anconæ, & Humana, di quoque Humana Comes suis sumptibus MDXXXVI.

In II